GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 287. Lunĭ, Marțĭ 23 Decemvre. 1886.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu I Ianuariu 1887 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
pe trei lunĭ	**3 fl.**	pe trei lunĭ	**10 francĭ**
„ șése „	6 „	„ șése „	**20** „
„ unŭ anŭ	**12** „	„ unŭ anŭ	**40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 22 Decemvre 1886.

Ce contrastŭ între părerile și reflexiunile corifeilorŭ nației maghiare la începutulŭ anului nou!

Unii vĕdŭ situațiunea într'o colóre câtŭ sĕ póte de posomorîtă și suntŭ nemângăiațĭ, că lucrurile au trebuitŭ sĕ ajungă la atâta.

Ceilalțĭ vĕdŭ și ei cerulŭ înoratŭ, dér bucurându-sĕ în interiorulŭ lorŭ de viéța ce o ducŭ, nu vorŭ sĕ crédă nicĭdecum în periculŭ ce amenință, ci 'șĭ ḍicŭ: vorŭ trece și aceștĭ norĭ, cum au trecutŭ alții.

Cei dintâiu suntŭ bărbații independențĭ. Ei suntŭ mai înclinațĭ spre pesimismŭ ca oposiționiștĭ, dér cu tóte acestea pesimismulŭ lorŭ este în cea mai mare parte motivatŭ printr'o espunere a faptelorŭ, până la unŭ punctŭ órecare mai sinceră și mai obiectivă.

Cei din urmă suntŭ ómenii dela putere, carĭ se bucură de favorurile momentului și suntŭ prin urmare eo ipso înclinațĭ spre optimismŭ. Încă nicĭodată cei carĭ s'au bucuratŭ de putere n'au fostŭ în stare sĕ cuprindă în tótă estinderea lui periculŭ, ce i-a amenințatŭ cândva cu căderea.

Intr'unŭ modŭ fórte bătătorŭ la ochĭ s'a manifestatŭ optimismulŭ celorŭ din partida guvernamentală cu ocasiunea obicĭnuitelorŭ gratulărĭ de anulŭ nou, ce le-au adusŭ alaltaerĭ membrii partidei tisaiste șefului lorŭ și presedintelui camerei.

Pe Tisza l'a salutatŭ în numele partidei, Antonŭ Zichy.

„Eștĭ conducĕtorulŭ, eștĭ mândria nóstră" — îi ḍise elŭ — „te vomŭ sprijinì ca pe unŭ iubitŭ amicŭ și ca pe unŭ probatŭ șefŭ.. Suntŭ mulțĭ, carĭ îndată ce se ivesce pe firmamentŭ puținŭ norŭ credŭ, că nicĭodată nu se va mai face vreme bună, carĭ mărescŭ nĕcazurile nóstre, pentru ca sĕ producă consternare, carĭ pentru că ei înșișĭ tremură de frigŭ vreau sĕ facă pe ómenĭ sĕ crédă, că cója pămêntului s'a rĕcitŭ și că ecvatorulŭ a înghețatŭ. Noi totdéuna ne-amŭ feritŭ de acestŭ pesimismŭ și îndreptându-ne privirile asupra ta cu nestrămutată încredere, suntemŭ liniștițĭ despre aceea, că precum înainte cu ḍece anĭ ai aflatŭ copcia sigură, care a legatŭ trecutulŭ tĕu cu presentulŭ, așa nu va scăpa din mânile tale nicĭ acelŭ firŭ, care va lega érăși mai strînsŭ presentulŭ cu viitorulŭ..."

Și ce a rĕspunsŭ la tóte acestea Tisza Kalman? Fost'a elŭ în stare ca șefŭ alŭ guvernului, care de doispreḍece anĭ aprópe conduce afacerile țĕrii, sĕ arate fapte, prin carĭ sĕ justifice optimismulŭ partisanilorŭ sĕi?

Nu le-a putută arăta nicĭ unulŭ. Le-a vorbitŭ numai de situațiunea esterióră. Le-a spusŭ că, de când a vorbitŭ în cameră despre acéstă situațiune, nimicŭ nu s'a întêmplatŭ ce ar puté sdruncina speranța esprimată atuncĭ, că pacea lumei se va puté susțìné.

Și'n adevĕrŭ nu le putea causa ómenilorŭ sĕi, carĭ gustă aḍĭ dulcéța puterii, o mai mare plăcere decâtŭ făcêndu-i sĕ spere, că tóte vorŭ rĕmâné cum au fostŭ, că nu va urma așa curêndŭ teribila sguduire ce le sparia somnulŭ pesimiștilorŭ.

Décă pacea se va susțìné, atuncĭ deadragulŭ sĕ fii tisaistŭ, de-a dragulŭ sĕ lucrezĭ la marea problemă, ce și-au ales'o aceștĭ ferictiĭ ómenĭ, de a face din tótă țéra o turmă și unŭ păstorŭ.

A mai vorbitŭ d. Tisza și de iubirea de patriă, s'a provocatŭ la Deak, care a ḍisŭ că'și iubesce patria mai multŭ decâtŭ urăsce pe contrarii sĕi.

Frase frumóse, dér în ḍiua de aḍĭ au scăḍutŭ cu totulŭ în prețŭ. Nu mai crede nimenĭ vorbelorŭ, nicĭ chiar poporulŭ unguréscŭ, căcĭ simte fiăcare Ungurŭ deosebirea între timpurile lui Deak și între stările de aḍĭ, după doisprezece anĭ de guvernare a lui Tisza.

Deak și ómenii lui mai aveau celŭ puținŭ consciința, că în acéstă țéră mai trăescŭ afară de Ungurĭ și alte popóre, carĭ reclamă și ele câtŭ de puțină îngrijire din partea gavernului.

Astăḍĭ? Nicĭ amintire nu se mai face de naționalitățĭ, par'că ar trăi în țéra acésta numai d. Tisza cu bugetivorii sĕi.

Intr'aceea încrederea grozavă, ce o au acestia în șefulŭ lorŭ, nu va schimba întru nimicŭ seriositatea situațiunei, și cu câtŭ este aḍĭ mai mare optimismulŭ celorŭ dela putere, cu atâtŭ mai amară le va fi trezirea din traiulŭ fără grijĭ și fără calculŭ, ce-lŭ ducŭ.

Reflexiunĭ de anulŭ nou.

Ḍiarele unguresci aducŭ articulĭ posomorîțĭ de anulŭ nou. „Pesti Naplo" o spune curatŭ, că acum Ungurii n'au sĕ mai aștepte din complicațiunĭ decâtŭ numai rĕu, pe când mai nainte tocmai dela complicațiunĭ așteptau scăpare. Câtŭ pentru situațiunea interióră, o găsesce cu totulŭ desperată. Étă ce reflexiunĭ face „Pesti Naplo" în numĕrulŭ sĕu dela 1 Ianuariu st. n.:

»Cu ochĭ posomorîțĭ privimŭ asupra orisontului înoratŭ, ce acum, în pragulŭ anului nou, se întinde înaintea nóstră, și numai cu glasŭ slabŭ cutezămŭ a pronunța obicĭnuita felicitare: vĕ dorescŭ anŭ nou fericitŭ!

»Căcĭ în adevĕrŭ, singuraticii potŭ sĕ afle fericire totdéuna și sub orĭce împrejurărĭ, dér óre póte-ne da nouĕ mângăiere împrejurarea, că se află indivizĭ, pe carĭ stările publice nu-i atingŭ și carĭ, legațĭ fiindŭ de bucuriile celui mai apropiatŭ presentŭ, nu caută în viitorŭ?

„Norocul singuraticilorŭ — scrie br. Iosifŭ Eötvös — nu depinde totdéuna dela noroculŭ obștei comune. Precum rîndunеaua își formézǎ adese orĭ cuibulŭ sĕu între ruine, și lângă părĕtele, care în totŭ momentulŭ amenință a se derima, își nutresce în linisce puii sĕi; precum la póla Vesuvului înflorescŭ rose și se cocŭ strugurĭ în timpŭ ce vêrfulŭ muntelui aruncă metale topite și petrii: astfelŭ singuraticii potŭ sĕ fiă liniștițĭ, îndestulițĭ, ba chiar și fericițĭ în mijloculŭ celorŭ mai marĭ suferințe ale statului. Părĕtele póte sĕ cadă și póte sĕ turtéscă cuibulŭ, lava póte sĕ-șĭ îndrepte cursulŭ sĕu tocmai p'acolo, unde este rosa și vița de viiă; dér până când acésta nu s'a întêmplatŭ, păn' atuncĭ paserea, rosa și vița de viiă, neprevĕḍêndŭ periculŭ, se desvóltă în pace, fiăcare în modulŭ sĕu; și astfelŭ individulŭ pótĕ sĕ guste în pace puținulŭ sĕu norocŭ, fiă încunjurată de orĭ ce pericule patria în care trăesce."

„Eötvös are dreptate, și décă suntŭ și de aceia, carĭ sciu sĕ fiă fericițĭ și norocoșĭ și'n mijloculŭ nĕcazurilorŭ patriei lorŭ, — fiă. Dér ca nu numai singuraticĭ, ci mulțĭ și numĕroșĭ sĕ fiă aceia, carĭ numai pentru aceea sĕ nu voiéscă sĕ veḍă periculele ce amenință patria, pentru ca ei sĕ pótă fi fericițĭ și norocoșĭ, — acésta n'amŭ vrea sĕ se întêmple.

„Măcarcă — durere — la noi, póte cu puține esceptiunĭ, acésta se întêmplă. Nu vrĕu sĕ védă nevoile țĕrei și ale națiunei nicĭ chiar aceia, carĭ le pricinuescŭ. Décă insĕ suntŭ silițĭ totușĭ a-le vedé, se mângăie, că alții arŭ fi pricinuitŭ și mai marĭ nevoi și că lorŭ li se cuvine încă meritŭ și recunoscință, fiind-că n'au lăsatŭ sĕ devină și mai mare calamitatea.

„Dér ce folosesce acéstă înșelare de sine? Ce folosescŭ mângăierile amăgitóre? — Țéra nóstră nu este încungiurată de mare, ca Anglia; — nouĕ nu ne stă în putință a privi și a aștepta cu nepăsare până când calamitățile de sine vorŭ dispăré Pentrucă noi ne aflămŭ situațĭ în drumulŭ de țéră alŭ evenimentelorŭ lumei, și décă nu vomŭ fi câtŭ se póte mai trezĭ, vorŭ năvăli asupra nóstră evenimentele.

„Fost'au timpurĭ, cândŭ în interiorŭ amŭ trăitŭ în cele mai triste vremurĭ, dér amŭ avutŭ solidaritate națională, amŭ avutŭ voință și abnegațiune, — și nu numai cu încredere, ci cu speranțe îndreptățite și adevĕrate amŭ privitŭ asupra complicațiunilorŭ esterne, așteptândŭ dela acestea întórcerea situațiunei nóstre spre bine. Și nicĭ nu ne-amŭ înșelatŭ în speranțele nóstre.

„Desastrele Austriei din anii 1859 și 1866 nĭ-au câștigatŭ nouĕ constituțiunea și independința politică.

Dér óre astăḍĭ putemŭ privì cu încredere și cu speranță la complicațiunile esterne, *când printr'însele numai de a pierde avemŭ, ér de a câștiga nu?*

»Dér complicațiunile esterne se îngrămădescŭ ca și nisce întunecoșĭ norĭ de perire și nu ne stă 'n putere nicĭ a fugi din calea lorŭ, nicĭ a-i împrăștia.

»Logica situațiunilorŭ sforțate pretinde, ca noi înșine sĕ sporimŭ aceste complicațiunĭ. Acea politică de pace, pe care amŭ urmat'o până acum, — a căḍutŭ. Dilemele în carŭ amŭ ajunsŭ nu le putemŭ lăsa sĕ crescă. Prin fiăcare negociare amŭ devenitŭ mai slabĭ. Și décă voimŭ sĕ continuămŭ mai departe negociările, ne vomŭ fi bătutŭ fără de rĕsboiu. Tóte pagubele unei bătăi trebue sĕ le suportămŭ împreună cu rușine și fără nicĭ o laudă.

»Vedemŭ încă cei dreptŭ ultimele încordărĭ ale bĕtrânului împĕratŭ germanŭ și ale îmbĕtrânitului sĕu cancelarŭ pentru susținerea păcii: însĕ până când óre 'i va succede acésta?

Și chiar decă ar succede pe câtŭ timpŭ împĕratulŭ Vilhelmŭ trăesce încă: dér óre împĕratulŭ Vilhelmŭ până când va trăi?

E de înțelesŭ, că bĕtrânulŭ domnitorŭ germanŭ nu vré sĕ'șĭ pună în jocŭ printr'unŭ rĕsboiu marile succese ce le-a dobênditŭ, și se póte pricepe, pentru ce Bismark nu iértă a se schimba posițiunea actuală a Europei, în care Germania predomină.

„Tóte acestea se potŭ înțelege: pentrucă orĭ batemŭ noi pe Rușĭ, orĭ ne batŭ Rușii pe noi, politica germană are sĕ socotéscă c'unŭ nou factorŭ. Și din acésta fórte naturalŭ urméză, că décă așadéră rĕsboiul dintre noi și Rusia nu s'ar puté evita, acestŭ rĕsboiu n'ar puté sĕ fiă unŭ rĕsboiu localisatŭ, ci fiă la începutŭ, fiă la mijlocŭ, fiă la sfîrșitŭ, negreșitŭ ar duce la o conflegarațiune europénă Pentrucă Germania nu ar puté lăsa, ca după rĕsboiu partea învingĕtóre se afle, o Franciă pregătită și odihnită.

„Se póte așadéră profeți, nu din stelele cu códă ci din desvoltarea faptelorŭ, că norii rĕsboiului se îngrămădescŭ și se apropiă și acésta totdéuna produce o simțire de întristare. Pentrucă eventualitățile rĕsboiului nicĭodată nu se potŭ calcula. Aicĭ întru adevĕrŭ: omulŭ își propune și Dumneḍeu dispune....

„Așadéră anulŭ nou, în care pășimŭ, este încărcatŭ de critice evenimente și ne provócă la seriositate și ne pricinuesce mare bătaiă de capŭ pe tóte terenele. Și ar trebui sĕ ajungemŭ sórtea Bisanțului, décă încă și acum ne-amŭ trudi numai cu conjugarea verbelorŭ neregulate, după ce primejdia e deja la pórtă."

Bogăția Franciei.

După statisticele publicate acum în urmă, écă proporțiunea în care bogăția Franciei a crescutŭ dela 1789 încóce:

In 1789, bogăția Franciei a fostŭ evaluată la 38

miliarde, împărțite ast-felŭ: capitalŭ fonciarŭ ruralŭ 21 miliarde, capitalŭ fonciarŭ urbanŭ 7 miliarde, capitalŭ fonciarŭ mobiliarŭ 10 miliarde, totalŭ 38 miliarde. In 1815, ea represinta 45 miliarde: capitalŭ fonciarŭ ruralŭ 28 miliarde, capitalŭ fonciarŭ urbanŭ 8 miliarde, capitalŭ fonciarŭ mobiliarŭ 11 miliarde, totalŭ 45 miliarde. Crescerea fusese cu totulŭ rurală. Dela 1815 până la 1826, grațiă păcii, capitalisațiunile se urcară la 71 miliarde, pentru a ajunge, dela 1820 până la 1883, la 155 miliarde. Bogăția deci în Francia dela 1826 la 1883, adecă în 57 anĭ, s'a întreitŭ. Niciodată progresiunea n'a fostŭ mai mare ca dela 1874 la 1882, mai cu sémă pentru capitalulŭ mobiliarŭ, cu tótă crisa financiară dela 1883 și concurența americană. In 1883, progresiunea este de 9,818; dér în 1884 situațiunea a fostŭ ca în 1882.

Comparațiunea acestei bogății cu bogăția altorŭ state stabilesce următórele: 1. Că în 1789, Francia era mai bogată de câtŭ Englitera; 2. Că în 1815, situația Engliterei era mai bună de câtŭ a Franciei; că în 1842 acéstă situațiune s'a schimbatŭ în favórea Franciei, apoi în 1864, în favórea Engliterei, esistândŭ încă și'n 1875, și schimbându-se în urmă éră și în favórea Franciei; 3. Că, cu tóte evenimentele din 1870—1871 și greutățile noului guvernŭ, bogăția a crescutŭ mai multŭ în Francia decâtŭ în Englitera în perioda dela 1871—1874.

SCIRILE ḌILEI.

O fóiă din Viena istorisesce următórea anecdotă, ce o reproducemŭ după „Budapester Tagblatt": „Inainte de a se începe rĕsboiulŭ vamalŭ, contele *Kalnoky* nu era de locŭ dispusŭ sĕ rupă legăturile comerciale cu România. Contele *Széchenyi* stăruia mereu pre lângă ministrulŭ de esterne, arătându'i periculŭ din partea exportului de vite din România. In sferșitŭ își perdu ministrulŭ Kalnoky răbdarea și ḍise contelui Széchenyi: „Ce'mĭ pasă mie de boii d-tale?" Contele Széchenyi s'a ridicatŭ câtŭ e de mare și rĕspunse: »Eu, Excelență, eu sunt aicĭ pentru boi!« Ce efectŭ a avutŭ acestŭ rĕspunsŭ asupra contelui Kálnoky, nu se scie, dér e faptŭ, că începêndu-se rĕsboiulŭ vamalŭ cu România, Ungaria a fostŭ de totŭ nepregătită, ér industria ardelenéscă nu a putută primì din partea guvernului nicĭ celŭ mai micŭ ajutorŭ, și nicĭ n'a primitŭ până în ḍiua de astăḍĭ, apoi mai târḍiu a vĕḍutŭ contele Széchenyi, că s'a întrepusŭ prea de timpuriu pentru boi«. — Darŭ de anulŭ nou.

—x—

Lui „P. Ll." i se scrie din *Caransebeşŭ,* că primarulŭ de acolo *Damianŭ Dascalu*, e trasŭ în cercetare disciplinară de către adunarea generală orășenéscă la propunerea comisiunei de controlŭ și în același timpŭ a fostŭ suspendatŭ din postŭ. Nu scimŭ cum vorŭ fi stândŭ lucrurile la primăriă, dér atâta scimŭ, că Ungurii de acolo de multŭ timpŭ rĕstórnă pămentulŭ, ca sĕ paraliseze totalŭ pe Românĭ și sĕ le ia din mânĭ conducerea afacerilorŭ orașului.

—x—

Privitorŭ la corespondența din *Făgărașŭ* apărută în Nr. 280 alŭ fóiei nóstre despre părintele *G. F.*, ni se trimite totŭ de acolo o apĕrare a părintelui G. F., în care se ḍice, că alte ocupațiunĭ, pe lângă preoțiă, nu detragŭ capacității de a fi membru comitatensŭ; afară de acésta, preoții noștri în multe părțĭ au veniturĭ nesuficiente, prin urmare suntŭ silițĭ a se ocupa și cu altele. Preotulŭ G. F. a fostŭ alesŭ, fiindŭ că alegĕtorii au avutŭ încredere în dênsulŭ. — N'avemŭ nimicŭ nicĭ în contra alegerei, nicĭ în contra altorŭ ocupațiunĭ pe lângă preoțiă. Vorba e, că în casulŭ din urmă, pentru celelalte ocupațiunĭ preotulŭ sĕ aibă unŭ ajutorŭ, care sĕ'i îngrijéscă de ele, așa ca preotulŭ sĕ lipséscă câtŭ mai rarŭ din parohiă, pentru că se potŭ ivi casurĭ neprevĕḍute.

—x—

Ni se scrie din *Bozovicĭ*, că învĕțătorulŭ scóleĭ comunale de acolo, Românŭ cu pĕcate, după ce s'a deschisŭ scóla, ca sĕ nu rĕmână gólă, îndemna poporulŭ sĕ'șĭ triméță copii la scóla unguréscă cam cu următórele cuvinte: Celŭ ce'șĭ dă copii la școla comunală se fericesce, copii vorŭ ajunge »domnĭ,« nu vorŭ mai trebui sĕ munéscă cu sapa și cu lopata ș. a. In urma acestorŭ „profetice« cuvinte, toțĭ Țiganii din Bozovicĭ 'șĭ-au trimisŭ copii la scóla comunală, ca sĕ ajungă „domnĭ."

—x—

După cum comunică „B. H.", la 26 Decemvre n. petreceau în *Teresiopolŭ* 18 husarĭ din scóla de brigadă în cârciuma lui Hevez. Vinulŭ curgea și husarii remaseră curêndŭ fără nicĭ unŭ banŭ. Cerură sĕ le dea cârciumarulŭ vinŭ pe datoriă, dér acesta refusă, și avea temeiu sĕ nu le dea. Husarii năvăliră atuncĭ asupra cârciumarului și-lŭ bătură cumplitŭ. Cu capulŭ sângerândŭ isbutì sĕ scape omulŭ, căcĭ ar fi fostŭ omorîtŭ. Husarii rĕmaseră acum stăpânĭ în casă, scóseră celŭ mai bunŭ vinŭ din pimniță, beură și cântară, spărgêndŭ și sfărîmândŭ în același timpŭ totŭ ce putură. Afară 'n stradă se adunase o mulțime de poporŭ ascultândŭ la sgomotulŭ infernalŭ din cârciumă. In fine cârciumarulŭ sosì cu 40 de polițiștĭ, carĭ încungiurară casa, ducêndu-se o parte din ei în casă ca sĕ provóce pe husarĭ sĕ iasă afară. Dér husarii scóseră săbiile și acum începŭ o strașnică bătaiă, în care se ḍice că s'ar fi împușcatŭ și cu carabinele. Unŭ husarŭ rĕmase mortŭ, mai mulțĭ husarĭ și unŭ numĕrŭ de polițiștĭ fură greu rănițĭ. S'a pornitŭ cercetare.

—x—

In 8 Ianuariu n. 1887 se va da în sala hotelului Nr. 1 unŭ *balŭ alŭ studenților gimnasiului honterianŭ*. Inceputulŭ la 8 óre séra. Biletele: 1 fl. 50 cr. de persónă, totŭ așa locurĭ numerotate pe galeriă 1 fl. 50 cr., se găsescŭ în librăriile H. Zeidner și Succesorii lui Dressnandt. Venitulŭ curatŭ se întrebuințéză pentru scopurĭ scolare.

—x—

Corulŭ vocalŭ românŭ din Biserica-Albă arangiază pe séra de St. Vasiliu, în 31 Decemvrie (12 Ianuarie) 1887 a. c., o producțiune în salele „Burgului« din Biserica-Albă, la carea pe lângă piese de cantŭ se va produce și piesa teatrală „Cinel-Cinel« de Alecsandri; apoi înainte de meḍulŭ nopții se vorŭ da 3 tablourĭ și anume: »Fata lui Iefta« din istoria biblică a lui Doree, apoi „Psyche în templulŭ roselorŭ«, de Paulŭ Thumann și în fine „Simboliculŭ anului vechiu și nou". Se face decĭ atentŭ on. publicŭ de prin provinciă ca sĕ îmbrățișeḍe întreprinderea acestui corŭ vocalŭ, carele n'a crutatŭ nicĭ banĭ nicĭ ostenélă pentru d'a face o séră plăcută și cu caracterŭ românescŭ". — *Corulŭ vocalŭ românŭ din Biserica-Albă.*

—x—

Vinerea trecută s'au schimbatŭ între guvernulŭ românŭ și celŭ englesŭ, ratificările *convențiunei comerciale încheiate între România și Englitera.*

—x—

La 1 Ianuariu, împĕratulŭ *Vilhelm* alŭ Germaniei și-a serbatŭ jubileulŭ de 80 anĭ de când servesce în armată.

—x—

Scrierea D-rului K. Pröhl: »Luptele Germanilorŭ în Austria pentru esistența lorŭ națională«, este oprită în Austria.

Manifestațiunile Grănițerilorŭ.

Adresa Grănițerilor din cercul Rodnei.

(Urmarea subscrierilorŭ la adresa de aderare și recunoscință către d-nii Dănilă Lica și Gavrilă Manŭ.)

G. Sfrangeu, Lar. Ciocanŭ, Anchid. Luciu, Gerasimŭ Siomenteanu, Alexandru Ianoșiu, Giorge Ḍ. Borgovann, Vlasă Bențıa, Isipŭ Lazaru, Romanŭ Băsnogŭ, Ioanŭ Musteția, Alexandru Șotu, Tenase Jarda, Maftei Jarda, Davidŭ Resvanță, Grigore Utalea, Vasile Utalea, Clement Jarda, Ioanŭ Spaimacŭ, Donisa Andresi Benția, Ilie Spaimacŭ, Leonte Onea, Filimonŭ Costanu, Ionŭ Mutulŭ, Andrei Misliulŭ, Simionŭ Jarda, Andrei Lupșiorŭ, Simionŭ Haliță, Ionŭ Haruția, Ilie Ogăgău, Lazarŭ Costanŭ, Alexandru Cordoșiu, Iacobŭ Antonŭ Puiu, Filimonŭ Bulția, Ioan Bambulea, Romanŭ Ogăgău, (subscrișĭ prin Șorobetea).

Grănițerii din comuna Ilva-mare: Ieronimŭ Slăvócă preotŭ gr. cat. Ioachimŭ Mureșianu proprietarŭ, Vasile Lăzăruțŭ, Ioanŭ Iftode Hanganu, Leonŭ Tomegea, Ilariu Galesiu, Ioanŭ Tomegia, Leonŭ Tomi, Ioanŭ Constantinŭ, Trifonŭ Baca, Cosma Someșianŭ, Doroftei Doboșiu, Ioanŭ Doboșiu, Cosma Galeșŭ, Stefanŭ Sasu, Procopiu Moldovanŭ, Ioanŭ Cat. Slăvócă, Danilă Galanŭ, Procopiu Galanu, Trofimŭ Coceriță, Mihailă Slăvócă, Florean Lupșaiu, Zaharie Galeșiu, Martianŭ Cănuricĭ, Marcu Tomi, Donisa Cătuna, Sidorŭ Galanŭ, Ioanŭ Cătuna Galeșiu, Iacobŭ Boca, Nicolae Boca, Ioanŭ Androne, Iosifŭ Boca, Ioanŭ Berenge, Constantinŭ Galanu, Pavelŭ Galanu, Simionŭ Galanŭ, Marcu Slăvócă, Vasile Slăvócă, Clemente Slăvócă, Ioanŭ Gr. Galeșiu, Iacobŭ Tomuția, Petru Alboiu, Terente Alboiu, Ioanŭ R. Androne, Pamfiru Androne, Ioanŭ Boca, Dumitru Berenge, Alexandru Berenge. Samoilŭ Berenge, Zaharie Berenge, Tanase Berenge, Eremie Bindiulŭ, Iftene Bidiuganu, Pavelŭ Bidiuganu, Iacobŭ Bizomu, Alexa Boca, Zaharie Bizomu, Gerasimu Boca, Toaderŭ Boca, Alexiu I. D. Boca, Iosifŭ Boca, Faca Boca, Niculai Boca, Martianu Boca, Nicita Boca. Procopiu Bosga, Alexiu Bugnariu, Orofrimŭ Brusiu, Toaderŭ Cira, Vasile Dare, Procopiu Bosga, Constantinŭ Buburuzanŭ, Filipŭ Boca, Clementŭ Bugnariu, Ioanŭ Cira, Silvestru Dare, Doroftei Dare, Iacobŭ Cira, Gerasimŭ Bugnariu, Gregoriu Buburuzanŭ, Timoftei Dobosiu, Zaharie Dare, Toaderŭ Festilă, Gregore Eremiă, Iacobŭ Galanŭ, Dionisiu Dobosiu, Procopiu Dare, Cornila Dare, Vasile Dobosiu, Martianŭ Galanŭ, Ionŭ Dobosiu, Giorgiu Dare, Dumitru Feștilă, Ionŭ Galanŭ, Constantinŭ Feștilă, Samoilă Dobosiu, Ilie Dare, Ionŭ Dare, Tanase Dobosiu, Cosma Dobosiu, Petru Doboșiu, Iónŭ G. Festilă, Clementŭ Galanŭ, Iacobŭ Galanŭ, Leonŭ Galanŭ, Danila Doboșiu, Iónŭ Doboșiu, Cornila Doboșiu, Scridonŭ Doboșiu, Luca Galanŭ, Niță Galanŭ, Pavelŭ N. Galanŭ, Atanasiu Galanŭ, Marțianŭ Dobosiu, Terente Doboșiu, Iosifŭ Doboșiu, Gregore Doboșiu, Mihailŭ Galanŭ, Gerasimŭ Galanŭ, Stefanŭ Ionașcu, Terente Ionașcu, Paramonŭ Ionașcu, Dumitru Ionașcu, Nicu Gondorŭ, Terente Gondoru, Larîonŭ Gondoru, Oprea Hanganŭ, Zaharie Hanganŭ, Avacomu Galesiu, Terente V. Galesiu, Danilă Galesiu, Nechită Galesiu, Filipŭ Griga, Tóderŭ Griga, Onisimŭ Gojóie, Zaharie Hănganŭ, Domide Ionașcu, Procopiu Hănganŭ, Vasile Gojóie, Mironŭ Griga, Larionŭ Griga, Avacomŭ N. Galesiu, Terente Galesiu, Natu Galesiu, Larionŭ C. Griga, Marțianŭ Hanganŭ, Iónŭ Hanganŭ, Clementŭ Galesiu, Arsente Galesiu, Stefanŭ Galesiu, Iónŭ Galesiu, Iovulŭ Galesiu, Constantinŭ Galeșiu.

(Subscrierile vorŭ urma.)

Atentatul contra d-lui Brătianu*)

(Continuarea ședinței dela 17 Decemvre.)

Urmare la Interogatorulŭ lui Stoica.

Intrebare: Ai spusŭ d-ta că ai sĕ tragĭ 5, 6 focur în d. Brătianu până celŭ vei omori? — *Rĕspunsŭ*: Așĭ! Nu sciamŭ eu, că decă oiu trage unul și totŭ mĕ prinde — *I.* Apoi atuncĭ cum te-ai expusŭ, că vĕḍuseșĭ cu o' ḍi înainte, cum d. prim-ministru umblă pe strade, cu! ómenĭ după d-lui. — *R.* Da, vĕḍusemŭ, dér îmĭ spusese d. Oroveanu, că are sĕ sară poporulŭ sĕ mĕ scape. — Aci d. procurorŭ generalŭ cere sĕ facă și d-lui câteva întrebărĭ lui Stoica.

D. procurorŭ: Ce ai spusŭ când te-a prinsŭ d.

*) Estrasŭ din »Națiunea«.

FOILETONU.

Românii Macedonenĭ.

Lipsca, 30 Decemvre 1886.

In societatea studenților de aicĭ, carĭ se ocupă cu filologia nouă, a ținutŭ domnulŭ *Weigand* în ḍilele trecute, în fața unui publicŭ alesŭ și numerosŭ, două discursurĭ fórte interesante despre *Românii macedonenĭ* Premitŭ, că orĭ care Românŭ are datorința d'a se interesa de trista sórte a fraților sĕi macedonenĭ; de aceea credŭ că nu e de prisosŭ a împărtăși pe scurtŭ și cetitorilorŭ fóiei nóstre cuprinsulŭ discursurilorŭ amintite. — Dér înainte de acésta sĕ împărtășescŭ ceva despre persóna d-lui Weigand.

D-lŭ Weigand e unŭ tînĕrŭ de bună speranță. Dênsulŭ și-a alesŭ dintre limbile neolatine, ca specialitate, pe aceea a Macedo-Românilorŭ. După ce a scrutatŭ în drépta și în stânga după isvórele necesare studiului sĕu, s'a hotărîtŭ sĕ întreprindă însușĭ o călĕtoriă deocamdată în Tesalia de nordŭ și Macedonia de sudŭ. Scopulŭ dênsului a fostŭ sĕ studieze la fața locului pe poporulŭ macedonénŭ, ca astfelŭ cercetările sale filologice sĕ corespundă pe deplinŭ vastelorŭ pretențiunĭ ale sciinței de aḍĭ. Zelulŭ și interesulŭ, ce-lŭ are dênsulŭ pentru studiulŭ sĕu, a învinsŭ multele greutățĭ împreunate cu o călĕtoriă în peninsula balcanică.

Pe spesele proprii, de multe orĭ cu periculŭ vieții, ceea ce nu e o raritate prin aceste țĕrĭ puținŭ umblate, a muncitŭ D-lŭ Weigand, de o parte, ca sĕ-șĭ satisfacă nobilulŭ dorŭ de sciință, ér de altă parte, — cum s'a esprimatŭ singurŭ, — ca sĕ facă cunoscutŭ lumei marĭ unŭ poporŭ romanicŭ, care până acum și învĕțaților abia numai după nume le e cunoscutŭ, deși póte juca în viitorŭ unŭ rolŭ însemnatŭ între popórele atâtŭ de amestecate din peninsula balcanică. Negreșitŭ, că și noi studenții de aci n'am pregetatŭ a-i fi câtŭ se póte de prevenitorĭ. După ce în Bucurescĭ și-a luatŭ informațiunile necesare dela d-lŭ Hașdĕu și dela Apostolŭ Mărgăritŭ, a trecutŭ Dunărea și a începutŭ astfelŭ nobila sa călĕtoriă. Dintre multele greutățĭ, cu carĭ a avutŭ dênsulŭ sĕ lupte, și de carĭ va veni vorba și în discursurĭ, nu potŭ sĕ nu accentuezŭ chiarŭ aicĭ una pentru notorietatea ei:

D-lŭ Weigand a cerutŭ dela autoritățile grecescĭ pe basa unei recomandațiunĭ, ce i-o dase unŭ vice-consulŭ germanŭ, unŭ pașaportŭ pentru Tesalia de nordŭ și Macedonia de sudŭ. După multŭ hîrŭ — mîr, Grecii i-au datŭ unŭ pașaportŭ falsŭ, pentru o direcțiă cu totulŭ contrară. Causa amânării și a falsității pașaportului e presupunerea Grecilorŭ, că d-lŭ Weigand călĕtoresce la îndemnulŭ Românilorŭ, ca sĕ agiteze și astfelŭ sĕ-i cam deștepte din sarbedele ilusiunĭ, că câtŭ de curêndŭ vorŭ grecisa pe Macedo-Românĭ și astfelŭ vorŭ crea multŭ dorita „Grecia mare". Abia târḍiu s'au înduplecatŭ „fricoșii" strĕnepoțĭ ai lui Homer sĕ'i creḍă d-lui Weigand, că scopulŭ călĕtoriei sale e curatŭ scientificŭ!! — Sĕ revenimŭ acum la cuprinsulŭ discursurilorŭ.

I.

Celŭ dintêiu discursŭ pórtă titlulŭ: »*Țéra și poporulŭ Țînțarilorŭ*«. *Țînțarĭ* se numescŭ dela numeralulŭ (5) cincĭ, pe care îlŭ pronunță ei *ținți.**) Grecii îi numescŭ în batjocură: *Cuțo-Vlahĭ,* adecă Valachĭ șchiopĭ. Numele scientificŭ e: *Macedo-Românĭ*, care după părerea sa nu e destulŭ de cuprinḍĕtorŭ, căcĭ ei nu locuescŭ numai în Macedonia, ci, după cum vomŭ vedea, și în alte țĕrĭ din peninsula balcanică. Ei înșișĭ se numescŭ „Romanĭ", ca sĕ se deosebéscă de cei din Dacia și Istria, carĭ se numescŭ »Românĭ».

*) După părerile d-lui Weigand.

Robescu trăgêndŭ focŭ? — *R.* Am spusŭ pe Ghiţă Trocănescu. — *I.* De ce? — *R.* Aşa mi-a venitŭ... — *I.* Dér de ce ai spusŭ că ţi-a datŭ Ioanŭ Oroveanu o poliţă de 500 lei, pe care ai ḑisŭ că ai pus'o între fotografii. — *R.* Am ḑisŭ aşa, ca sĕ uşurezŭ pe d-nulŭ Oroveanu şi sĕ umble şi pentru mine, când o umbla pentru fratele d-lui. *D-nulŭ Crisenghi* întrébă: cine i-a arĕtatŭ pe d. Brătianu. *Stoica:* Gardianu. *D. I. Lahovari:* Când a pusŭ mâna pe d-ta, te-a bĕtutŭ cineva? — *Stoica:* Nimenĭ. — *D. C. F. Robescu:* Eu. *D. Lahovari:* Dér la casarma jandarmilorŭ? — *Stoica:* Nicĭ acolo, adecă o fi datŭ cineva dér nu ţiu minte.

Interogatorulŭ lui Muscalu.

Muscalu susţine necontenitŭ, că lui nu i-a spusŭ nimicŭ Stoica despre fraţii Orovenĭ, cum că ei l'arŭ fi învĕţatŭ, şi că acusatulŭ Stoica ḑicea vicĭnicŭ şi sĕ jura că elŭ singurŭ vrea sĕl-ŭ omóre pe primulŭ-ministru fără ca sĕ fiă plătitŭ de cineva şi că Stoica l'a rugatŭ pe dênsulŭ sĕ mérgă la Bucurescĭ, ca sĕ-i arate pe d. I. C. Brătianu, pe care nu-lŭ cunósce şi că dênsulŭ, Muscalu, după multe stăruinţe a cedatŭ pentru ca sĕ scutéscă banii de trenŭ, că totŭ avea trébă la Bucurescĭ. Acolo i-a furatŭ lui Stoica 40 de francĭ de sub perină, câtŭ a găsitŭ, şi s'a întorsŭ înapoi.

D. preşedinte: Ḑiceai d-lui judecătorŭ, că ţi-a ḑisŭ Stoica sĕ trăéscă societatea.

Muscalu: Nu e adevĕratŭ. D-nulŭ prefectŭ de poliţiă mĕ bătea tótă nóptea ca sĕ spunŭ că d. Oroveanu a învĕţatŭ pe Stoica, şi chiar d-nulŭ procurorŭ generalŭ mi-a datŭ banĭ, ca sĕ spunŭ că Orovenii suntŭ vinovaţĭ. A ḑisŭ că îmĭ dă 600 de francĭ. Pe urmă eĭ martorŭ şi sergentulŭ-majorŭ, că aducea la d. prefectŭ o jumĕtate oca de spirtŭ, de mĕ ungea pe trupŭ şi mĕ bătea dela 10 césurĭ şi până la 3 din nópte. Am reclamatŭ şi d-lui procurorŭ-generalŭ de asta. D. procurorŭ generalŭ *Populeanu:* Cui? Mie? — *Muscalu:* Da, dumitale, atuncĭ când eraţĭ câte trei şi cu d. judecătorŭ de instrucţiă. — *D. Preşedinte:* Ai vĕḑutŭ pe Oroveanu intrândŭ la Stoica? — *Muscalu:* Nicĭodată. La întrebările advocaţilorŭ apĕrărei prin intermediulŭ d-lui preşedinte, Muscalu mărturisesce, că n'a vĕḑutŭ nicĭ pe Iosifŭ Oroveanu, nicĭ pe Ioanŭ Oroveanu, nicĭ pe Pompilie Stănescu la Stoica şi că nicĭ Stoica nu i-a spusŭ vreodată, că Orovenii suntŭ complicĭ. Elŭ spune cum Stoica a fostŭ bĕtutŭ, că i s'a făgăduitŭ că 'i dă drumulŭ şi'i dă şi banĭ, décă o spune că Oroveanu e vinovatŭ.

Interogatorulŭ lui Iosefŭ Oroveanu.

După o suspendare de 50 minute, şedinţa se redeschise la ora 8 şi Iosifŭ Oroveanu apare palidŭ. Ochii tuturora se 'ntorcŭ asupra lui.

Preş. Acusatulŭ Iosefŭ Oroveanu, eştĭ datŭ judecăţei pentru că prin promisiunĭ şi uneltirĭ culpabile ai îndemnatŭ pe Stoica Alexandrescu sĕ atenteze la viéţa d-lui prim-ministru. Ce ai de rĕspunsŭ?

Iosefŭ Oroveanu cu tótă emoţiunea incepe a spune cum a petrecutŭ totŭ timpulŭ dela închiderea sesiunei trecute a Camerei, spune cum a fostŭ în străinătate cu soţia d-lui, pentru ca sĕ 'şĭ ia pe fratele d-lui dela Anvers, şi cum călĕtorindŭ prin mai multe locurĭ şi întorcêndu-se acasă vorbea cu fratele d-sale, ca sĕ 'şĭ măréscă cerculŭ afacerilorŭ şi cum a venitŭ pentru acéstŭ scopŭ de mai multe orĭ în Bucurescĭ şi a trasŭ totŭ la hotelulŭ Kiriazi. Espune aceste drumurĭ cu totŭ deamĕnuntulŭ.

Venindŭ la partea mai recentă, spune că într'o séră s'a pomenitŭ cu judecătorulŭ de instrucţiă, care i-a răscolitŭ tótă casa, făcêndŭ perchisiţiă şi carĭ 'lŭ duseră la casarmă, ér de acolo 'lŭ duseră la gară, unde vĕḑu pe fratele d-lui, pe Pompilie Stănescu, şi pe Muscalu.

Arată apoi mirarea şi gróza ce a simţitŭ la astă vedere. L'au băgatŭ într'o odae infectă, unde l'au ţinutŭ până la 5 séra fără sĕ-i spue nimicŭ. Numai unŭ soldatŭ i-a ḑisŭ: Rĕu de d-ta domnule, déc'ai ajunsŭ aicĭ, căcĭ aceia carĭ au intratŭ aci, mergŭ dincolo la băiae. Apoi spune cum Stoica Alexandrescu a mărturisitŭ, că Oroveanu e vinovatŭ, deórece nu vedea pe Oroveanu, care era într'unŭ colţŭ alŭ odăii pe scaunŭ şi când Oroveanu a apărutŭ în faţa lui, atuncĭ Stoica a mărturisitŭ, că a spusŭ că Oroveanu e vinovatŭ din causă că a suferitŭ bătăi şi torturĭ, pentru că i-au ḑisŭ sĕ pună vina pe Oroveanu, décă vrea sĕ scape.

Arată apoi modulŭ cum s'a urmatŭ cu tratamentulŭ lui; dér d. preşedinte aci ia cuvêntulŭ lui Oroveanu şi 'i spune ca sĕ nu se întindă la asemenea detalii.

Interogatorulŭ lui Protopopescu.

Gheorghe Protopopescu, de o naivitate mare, espune tóte întêmplările lui din viéţă, şi cum nu scie nimicŭ de atentatŭ, nicĭ că a vĕḑutŭ pe Oroveanu la Stoica.

Rĕspunde cu atâta naivitate şi cu atâta bună credinţă la tóte întrebările şi astfelŭ nimicesce tóte întrebările şi insinuările ce i se aducŭ.

Interogatorulŭ lui Iónŭ Oroveanu.

Iónŭ Oroveanu arată, cum tóte suntŭ calumnii; după ce dovedesce imposibilitatea acusărilorŭ, spune că primprocurorulŭ Andronescu, învĕţa pe Eracle Petrescu de faţă cu dênsulŭ, cu Iónŭ Oroveanu, cum sĕ spue că e casa lui Stoica Alexandrescu, etc.

Interogatoriulŭ lui Pompilie Stănescu.

Ca şi ceilalţĭ acusaţĭ, Pompilie Stănescu nu scie nimicŭ de vr'unŭ complotŭ alŭ Orovenilorŭ, elŭ nicĭ nu cunósce pe Stoica Alexandrescu şi nicĭ prietenŭ cu Oroveanu nu e. Face mărturisirĭ grave în privinţa poliţiei şi a d-lui Populeanu, care 'i a făgăduitŭ — ca şi directorulŭ penitenciarului, slujbă şi liberare imediată din închisóre, décă va spune că Orovénu e vinovatŭ. Arată tratamentulŭ miserabilŭ din închisóre.

Cu acestea s'a încheiatŭ prima şedinţă.

Şedinţa dela 18 Decemvre 1886

La orele 12 şedinţa se deschide. Se introducŭ acusaţii. Se face apelulŭ nominalŭ alŭ martorilorŭ.

După sfêrşirea apelului nominalŭ alŭ martorilorŭ, d. Bosie, apĕrătorulŭ lui Stoica Alexandrescu, spune că până aḑĭ nu i s'a permisŭ sĕ comunice cu clientulŭ sĕu până aci şi ca sĕ i se dea voe, ca sĕ comunice cu dênsulŭ în particularŭ.

D. Ioanŭ Lahovari cere acésta şi pentru ceilalţĭ acusaţĭ. Voia se acordă.

La ora 1 şedinţa se suspendă pentru 15 minute.

(Va urma.)

Ultime scirĭ.

Viena, 31 Decemvre. După unŭ ḑiarŭ polonezŭ nişte trupe rusescĭ concentrate pe la Harkow sunt îndreptate spre Kiew.

—0—

Ragusa, 30 Decemvre. Scirile ce spuneau că Muntenegrulŭ înarméză, tindŭ a se confirma. Se atribue Muntenegrului intenţiunea de a favorisa o mişcare în Serbia în favórea prinţului Karageorgevicĭ.

—0—

Weimarŭ, 31 Decemvre. Unŭ ḑiarŭ din localitate semnaléză sgomotulŭ după care ambasadorulŭ Rusiei, contele Schuvaloff, ar fi trimesŭ unŭ cartelŭ (înscrisŭ, prin care se provócă la duelŭ) contelui Herbertŭ de Bismarck.

—0—

Berlinŭ, 31 Decemvre. In conferinţele ministrului de resbelŭ cu toţĭ şefii statului majorŭ s'a hotărîtŭ ca noile regimente sĕ fiă îndreptate exclusivŭ spre districtele dela graniţă.

—0—

Maimulţi contraccii ruşi au venitŭ în Bucurescĭ ca sĕ cumpere cantităţĭ marĭ de grâu, scrie „Rĕsboiulŭ“.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 2 Ianuariu. — Cu ocasiunea jubileului de 80 de anĭ dela întrarea sa în serviciulŭ militarŭ*). Impĕratulŭ a primitŭ astăḑĭ pe toţĭ generalii, comandanţĭ pe corpurĭ ai armatei germane, avêndŭ în frunte pe prinţulŭ Imperialŭ, care a adresatŭ Impĕratului unŭ discursŭ căldurosŭ şi patrioticŭ, pe care l'a terminatŭ ḑicêndŭ: E unŭ principiu stabilitŭ în Prusia, că nu există nicĭ o diferinţă între poporŭ şi armată, pentru că amêndoi suntŭ gata a apĕra patria, care a devenitŭ, graţiă îngrijirilorŭ împĕratului, bunulŭ comunŭ alŭ naţiunei întregĭ. Acéstă validitate a poporului nostru este garanţia cea mai importantă ce avemŭ pentru mănţinerea păcii.

Impĕratulŭ a rĕspunsŭ prin câte-va cuvinte cordiale, şi a exprimatŭ mulţumirile şi recunoscinţa sa tuturorŭ generalilorŭ şi ofiţerilorŭ, şi a îmbrăţişatŭ pe prinţulŭ imperialŭ şi pe mareşalulŭ de Moltke, mulţumindŭ acestui din urmă pentru serviciile sale incomparabile.

Impĕratulŭ Wilhelm a esprimatŭ în fine cătră toţĭ cei de faţă speranţa, că-i va revedé în ḑiua de anulŭ nou viitorŭ.

ROMA, 3 Ianuariu. — Palatulŭ prinţului Odescalchi a arsŭ. Regele a alergatŭ la loculŭ incendiului, încuragiândŭ pe pompierĭ la opera lorŭ de scăpare. Multe colecţiunĭ de artă au fostŭ nimicite de flacărĭ. Paguba este enormă.

*) In 1 Ianuariu 1807 prinţulŭ Wilhelm, actualulŭ Impĕratŭ, a fost numitŭ stegarŭ în armata prusiană; în etate de 10 anĭ.

DIVERSE.

Mişeliă jidovéscă. — Intr'unulŭ din numerile trecute »Liberalulŭ« arată, că unŭ individŭ, Grimbergŭ, din Tergul-Ocna, după ce visitase Iaşulŭ ca peţitorŭ, logodindu-se cu o copilă de evreu, Beti Fener, şi luându-i 1,500 de francĭ din ḑestrea ei, dispărŭ mai apoi, aşa că biata fată amăgită îşĭ perdŭ facultăţile mintale şi vagabonda nebună pe stradele Iaşului. Mulţumită investigaţiunilorŭ poliţiei şi parchetului, miserabilulŭ fu aflatŭ. Elŭ acum e arestatŭ şi datŭ judecăţei. 'Lŭ recomandămŭ „ilustrilorŭ patrioţĭ« dela »Pester Lloyd,“ ca ei la rêndulŭ lorŭ sĕ-lŭ recomande comitetului din Madridŭ.

Dramă familiară. — Din Bamberg se scrie cu data 24 Decemvre: Mare sensaţiune şi adêncă compătimire a produsŭ o întêmplare tragică, ce s'a petrecutŭ aḑĭ la améḑŭ în cimiteriulŭ de aci. Dr. Pfanenstiel, care căḑuse într'o grozavă melancoliă din causa morţii soţiei sale, se împuşcă la mormêntulŭ soţiei sale, după ce împuşcase mai întâiu pe fetiţa sa de cincĭ anĭ.

Proclamaţiunĭ nihiliste. — Din Petersburgŭ se scrie cu data 27 Decemvre n: Trecĕtorii au fostŭ surprinşĭ erĭ diminéţă vĕḑêndŭ o mulţime de placate marĭ şi tipărite roşu, care provenéu dela Nihiliştĭ şi conţineau o proclamaţiune nihistă. E de miratŭ, că placatele erau lipite pe casele celorŭ mai umblate strade din Petersburgŭ. In proclamaţiune se pune poporului rusŭ în perspectivă apropiata lui liberare de Ţarulŭ tiranŭ. Proclamaţiunea pórtă subscrierea: „Ispolnitelnyj komitet Narodnoj Woli“ (Comitetulŭ esecutivŭ alŭ Voinţei poporului.)

Darŭ de Crăciunŭ. — Deunăḑile a fostŭ în Londra unŭ procesŭ de divorţŭ într'o familiă de frunte din Londra. Lady Collin-Campbell era acusată de bărbatu-sĕu pentru adulteriu. Juraţii au achitat'o şi aşa divorţulŭ nu s'a pronunţatŭ. Lady Campbell primi acum de Crăciunŭ unŭ darŭ anonimŭ. Pentru descoperirea trimiţĕtorului, fratele ei Mr. Neptun Blood a pusŭ unŭ premiu de 50 funţĭ sterlingĭ. Darulŭ constă într'unŭ cerbŭ de bronzŭ, alŭ căruĭ capŭ pórtă obrazulŭ lordului Collin, ér pe córnele cerbului erau săpate numele celorŭ 12 juraţĭ, carĭ au achitatŭ de adulteriu pe Lady Collin. Cerbulŭ stă pe unŭ postamentŭ de nikelŭ, care e împodobitŭ cu insemnele ducelui de Marlborough, unulŭ dintre amanţii ei. La primirea acestui darŭ de Crăciunŭ, Lady Collin-Campbell a fostŭ apucată de nervicalele plânsului.

Pasiunĭ stranii. — Societatea aléssă din Parisŭ a născocitŭ unŭ nou soiu de distracţiunĭ în timpulŭ ernei. Domnĭ şi Dómne punŭ sĕ se ilumineze bengalicŭ, la óre anumite, canalurile-cloace, a cărorŭ construcţiune e fórte interesantă şi, înarmaţĭ cu torţe, visitéză diferitele lorŭ ramificaţiunĭ. Stranii pasionaţĭ, învelitĭ în mantale lungĭ, care resistă umeḑelei, se scóbóră în canalulŭ principalŭ; escursiunile se facŭ, negreşitŭ, sub conducerea celorŭ ocupaţĭ la canalurĭ, deórece în timpŭ de plóiă sĕu stricându-se o ţévă, escursiunea ar putea fi periculósă. 'Ţĭ vine fórte comicŭ lucrulŭ, când auḑĭ în Bois de Boulogne strigându'şĭ douĕ dame una alteia: La revedere aḑĭ dup'améḑŭ în cloace!

D-lŭ Weigand i-a împărţitŭ pe Românii Macedonenĭ din punctŭ de vedere geograficŭ în 5 grupurĭ, carĭ ce-i dreptŭ se deosibescŭ icĭ colea în dialectŭ, dér se potŭ înţelege fórte uşorŭ. Cea dintêiu e: *Grupa de Nordŭ.* Dintre oraşe e însemnatŭ: Monastirulŭ cam cu 40,000 de locuitorĭ. D-nulŭ Weigand observă, că Kiepert numesce pe nedreptŭ acestŭ oraşŭ unŭ oraşŭ grecescŭ, căcĭ abia se găsescŭ în totalŭ 8 familii grecescĭ, ceilalţĭ locuitorĭ suntŭ Bulgarĭ şi Românĭ. Kiepert a fostŭ sedusŭ, după părerea d lui Weigand, de împrejurarea, că ce-i dreptŭ se vorbesce mai numai grecesce. Alŭ doilea grupŭ e: *Grupulŭ din Pindus.* Aceştĭ Românĭ se găsescŭ pe amêndouĕ părţile graniţei dintre Grecia şi Turcia. Muntele e locuitŭ numai de Valachĭ. Ei se mai potŭ subîmpărţi în: Românĭ, carĭ locuescŭ la Nordulŭ graniţei, carĭ se consideră ca Românĭ-naţionalĭ; şi în Românĭ, carĭ locuescŭ la Sudulŭ graniţei şi se consideră ca Grecĭ. Alŭ treilea grupŭ îlŭ constitue Românii din *Olimpŭ.* Ei se întindŭ departe spre Nord, de aceea locuescŭ în Salonicŭ o mulţime de Românĭ. Alŭ patrulea grupŭ suntŭ cei carĭ locuescŭ aprópe de *Strymonŭ*, şi alŭ cincilea cei din *Epirus* şi *Albania.* Ce privesce numĕrulŭ poporaţiunii e fórte nesigurŭ; datele diferiţilorŭ cercetătorĭ variéză între o sută de mii şi deuĕ milióne.

Ocupaţiunea Ţinţarilorŭ. Mulţĭ combină noţiunea „Română“ cu noţiunea „ciobanŭ“, basaţĭ pe falsa presupunere, că cei mai mulţĭ dintre Românĭ se ocupă cu păscutulŭ vitelorŭ. Acésta însĕ nu e adevĕratŭ, căcĭ nicĭ a 20 parte nu suntŭ ciobanĭ. Cei mai mulţĭ dintre Ţinţarĭ suntŭ neguţtorĭ. Ei se distingŭ prin cruţare, fără ca sĕ fiă sgârciţĭ, şi suntŭ fórte întreprindĕtorĭ. In porturile mării mediterane până prin Egiptŭ, în Constantinopolŭ Bucurescĭ, Viena, chiarŭ în Hamburg se află o casă însemnată de comerciu în posesiunea unorŭ Ţinţarĭ. Frumosŭ e, că ei, orĭ unde vorŭ fi, au dorŭ de patria lorŭ. Mulţĭ dintre Ţinţarĭ suntŭ meseriaşĭ: petrarĭ, carĭ se pricepŭ cu deosebire la construirea podurilorŭ şi bisericelorŭ; argintarĭ, cunoscuţĭ pentru dibăcia lorŭ. D-nulŭ Veigand a avutŭ ocasiune sĕ vadă în Monastirŭ, cum erau în stare nisce argintarĭ sĕ facă lucrurile cele mai fine cu instrumente fórte simple; ca dovadă a presentatŭ auḑitorilorŭ o brăţletă de rară frumseţe. Femeile ţesŭ cu deosebire covóre cu multă artă.

(Va urma).

Rectificare. In Nr. 284 alŭ fóiei nóstre, la articululŭ de fondŭ, colóna 2-a, rêndulŭ 23 de susŭ, în locŭ de: poporaţiunea flămândă sĕ se citéscă: poporaţiunea *flamandă.* — O eróre şi mai neplăcută s'a strĕcuratŭ în Nr. 286, pe pagina primă, unde la începutulŭ articulului »Din camera română« este a se ceti: Cu ocasiunea *discusiunei*, în locŭ de: Cu ocasiunea *disensiunei.*

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 31 Decemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 5% . . .	104 45	Bonurĭ croato-slavone . .	105 50
Rentă de hârtiă 5% . .	93.45	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151 05	Imprumutulŭ cu premiu ung.	120 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	99.70	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	123.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —	Renta de hărtiă austriacă	82.65
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	119 —	Renta de arg. austr. . .	83 25
Bonurĭ rurale ungare . .	104.50	Renta de aurŭ austr. . .	112 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50	Losurile din 1860 . . .	137.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.25	Acţiunile băncei austro-ungare	881 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.20	Act. băncei de creditŭ ung.	303.60
Bonurĭ rurale transilvane	104.50	Act. băncei de creditŭ austr.	295.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
		Napoleon-d'orĭ	9.97
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.85
		Londra 10 Livres sterlinge	126.70

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 20 Decemvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	$91^3/_4$	$92^1/_2$
Renta rom. amort. (5%) .	$93^1/_2$	94—
» convert. (6%) . .	$86^3/_4$	$87^1/_4$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	102—	103—
» „ „ (5%) .	$87^1/_4$	88—
» » urban (7%) . .	101—	102—
» » » (6%) .	94—	95—
» » » (5%) . .	$84^1/_4$	85—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	$17.^1/_4$	17.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.01	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 1 Ianuariu st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.93	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	5.93	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina» . .	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Sz. 4147/1886 tkv.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Densusianu Áron végrehajtatónak Grancea Iuon végrehajtást szenvedő elleni 11 frt. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő Marginén községébe fekvő:

a margineni 191 tjkvben A, †.

13 rend	2876 hsz.	ingatlanra	11 frt.
14 „	2979/1 „	„	17 „
16 „	3077/1 „	„	17 „
17 „	3244/3 „	„	14 „
19 „	3562/2 „	„	14 „
20 „	3565 „	„	5 „
21 „	3660 „	„	3 „
22 „	3724 „	„	10 „
23 „	3757 „	„	8 „
24 „	3803 és 3804 „	„	36 „
25 „	3889 „	„	3 „
26 „	3991/3 „	„	27 „
27 „	3992/2 „	„	23 „
28 „	4005/2 „	„	23 „
30 „	4148 „	„	4 „
31 rend	4177/1 hsz.	ingatlanra	6 frt.
32 „	4289 „	„	15 „
33 „	4575/2 „	„	115 „
34 „	4664/3 „	„	18 „
35 „	4668 „	„	10 „
36 „	5229 „	„	5 „
37 „	5422/2 „	„	6 „

kikiáltási árban, továbbá végrehajtás szenvedőtulajdonát képezett végrehajtási zálogjoggal terhelt időközben Maria George Samuila Faina tulajdonába átment a margineni 311 tjkvben A †.

1 rend	3066/3 hsz.	ingatlanra	64 frt.
2 „	3241 „	„	6 „
3 „	4006/1 „	„	36 „

ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést korábbi vevő Marginean Simon veszélyére és költségére 56 frt. 10 kr. bánatpénzének el vesztése mellett elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887 évi Januar hó 10-ik napján délelötti 10 órakor Marginén községben a falu házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozok tartoznak az egyes ingatlanok becsárának 10% vagyis 1 frt. 10 kr., 1 frt. 70 kr., 1 frt, 70 kr., 1 frt. 40 kr., 1 frt 40 kr., 50 kr., 30 kr., 1 frt., 80 kr., 3 frt. 60 kr., 30 kr., 2 frt. 70 kr., 2 frt. 30 kr., 2 frt. 30 kr., 40 kr., 60 kr., 1 frt. 50 kr. 11 frt. 50 kr., 1 frt, 80 kr., 1 frt. 50 kr. 60 frt., 6 frt. 40 kr., 60 kr. és 3 frt. 60 kr. végrehajtató, vagy helyettese kivételével készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-éban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt, Fogaras, 1886. évi Oktober hó 10. napján.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.